

Lente!

Tekst: Zo net voor de paasdagen mag deze rubriek weer in elkaar gezet worden. De koude witte winter is weer voorbij en gelukkig voor de meeste vlinders is de overgang naar de zomer zeer geleidelijk.

Albert
Vliegenthart
De Vlinderstichting

In maart kenden we enkele heerlijke dagen en uiteraard werden er toen veel vlinders gemeld. Het leek erop dat de gehakkelde aurelia wat opstartproblemen had, maar na de kleine vossen werd gelukkig ook deze soort gemeld. Waarbij een enkele keer wel zeven exemplaren bij elkaar werden aangetroffen. De meeste vossen werden in bewoond gebied gezien en niet zozeer in natuurgebieden, terwijl de citroentjes juist in de natuurlijke omgeving werden gezien. Logisch als je de voorkeur voor overwintering bij deze soorten bekijkt.

We hebben geen bewijs dat vlinders gebruik maken van zwerfafval om te overwinteren. Dat zouden we ook niet willen: er ligt al rommel genoeg buiten. Natuurliefhebbers nemen vaak rommel mee om thuis weg te gooien. Zo schreef Roelof Jan Koops; "Op 8 maart 2010 vond ik in het bos een leeg blikje energiedrank. Tot mijn verbazing zat op het blikje een mannetje grote voorjaarsspanner (*Agriopis marginaria*). Hij dronk van de vochtdruppeltjes die waren achtergebleven in de randen van het blikje. Toen ik beter keek zag ik nog een mannetje grote voorjaarsspanner die door het drinkgat naar binnen was gedrongen. Vrouwtjes hebben sterk gereduceerde vleugels en kunnen daarom niet vliegen. Beide mannetjes waren meer gecharmeerd van het zwerfafval dan ik. Deze vaak mierzoete drankjes boden voor hen een welkome aanvulling op het dieet in de winter. Toen ik met het blikje in de hand naar huis liep vroeg ik me nog twee dingen af.

Hebben nachtvlinders ook behoefte aan cafeïne? Ze vliegen immers de gehele nacht. Ik kan me er iets bij voorstellen... En waarom heb ik geen vrouwtjes (met gereduceerde vleugels) aangetroffen? Zou de slogan dan toch op waarheid berusten?"

Red Bull geeft je vleugels!

Kleine vos op boomstronk.

Door de koude en vrij lange winter was er in het voorjaar weinig nectar te vinden. Soms helpt het om de bloemen van de toverhazelaar af te zoeken bij gebrek aan bloeiende katjes. Hier vind je dan niet alleen vlinders, maar ook de eerste bijen, zweefvliegen en hommels. Extra energie is voor vlinders belangrijk en vlinders benutten diverse bronnen hiervoor. Harm Werners had hiermee een bijzondere ervaring: "Donderdag 18 maart 2010 was een fraaie zonnige eerste lentedag waarop de thermometer tegen de 20 graden liep. Bij de heide in de buurt bevonden zich enkele stobben van recent gekapte eikenbomen in de heiderand. De sapstroom zou nimmer meer het broze voorjaarsgroen van de nodige voedingsstoffen voorzien. De zaagvlakken lagen als goudgele honingpotten te glinsteren in de zon. En... bij elke houten pot zaten enkele kleine vossen. Ik telde er 18 (!) en met de 2 dagpauwogen, die dit buitenkansje in een verder volstrekt voedselloze omgeving, ook wisten te waarderen, kwam het aantal hier foeragerende dagvlinders op twintig. En met zoveel soortgenoten bij elkaar werd er ook volop gebalst."

We ontvangen geregeld waarnemingen van kleine vuurvlinders in het vroege voorjaar. Waarnemers zijn zeker van hun zaak, maar bij navraag blijkt altijd dat men ze alleen vliegend heeft gezien in heideterreinen. Het gaat hier vast en zeker om de oranje berkenspanner, een nachtvlinder die overdag actief is. Hij fladdert op heideterreinen rond struikjes, is zeer actief en heeft opvallende oranje achtervleugels. De kleine vuurvlinder vliegt pas vanaf half mei en hoewel er altijd wel wat vroege beestjes zijn is maart echt te vroeg. Houd uzelf scherp! De atalanta overwintert steeds vaker in ons land. Dit is vooral door de warmere winters van de laatste jaren. Hoewel de laatste twee winters koud en wit waren, hebben ook nu weer enkele atalanta's onze winter overleefd. Het zijn er wel veel minder dan in een warme winter, maar wie weet komt deze echte trekvlinder wel massaal naar Nederland.

Roelof Jan Koops

Harm Werners